

Statistik på matematikdag

GÖRAN ANDERSSON

Vid Svenska Matematikersamfundets traditionella utbildningsdag, som i år hölls den 23 mars i Linköping, ägnades den avslutande eftermiddagen åt tillämpad statistik. *Göran Andersson*, Uppsala, redogör nedan för vad som behandlades under denna eftermiddag.

Området är ju i hög grad aktuellt i och med att den nya läroplanen för HSE-linjerna ger statistiken väsentligt ökat utrymme. Inledningsvis gav jag exempel på de nya statistikmomenten. Liknande exempel finns i min artikelserie i *Nämnan* 82/83:1—83/84:1.

Det är ofta problematiskt att finna lämpliga illustrationsformer för jämförelser av statistiska material som skiljer sig avsevärt både beträffande läge och spridning. *Kerstin Vännman*, Luleå, visade hur man kan använda olika log- och potensfunktioner för transformationer inom EDA (Exploratory Data Analysis) och på så vis möjliggöra meningsfulla jämförelser. I *Nämnan* 80/81:4 gav Kerstin en första introduktion till EDA-metoderna. Förhoppningsvis blir det en resumé av föreläsningen i Linköping i ett senare nummer av *Nämnan*.

Bengt Klefsjö, även han från Luleå, utgick från en reklamslogan, "Findus lagar Sveriges godaste köttbullar — näst mammas förstås". Föreläsningen var utformad som en elegant demonstrationslektion vilken penetrerade uralssituationen, avgränsningar av problemet och den mix av teoretisk rekvisita (binomialfördelningen, centrala gränsvärdessatsen, normalfördelningen) och sunt förnuft som krävs för vettiga slutsatser. Förhoppningsvis återfinns också Bengts föreläsning i ett kommande nummer av *Nämnan*.

Utbildningsdagen avslutades av *Birgitta Hedman*, SCB, Stockholm, som är en av de drivande krafterna inom SCBs relativt nyinrättade funktion för jämställdhetsstatistik. Birgitta visade med tankeväckande exempel ur "På tal om kvinnor och män — lathund om jämställdhet" hur ojämnt det fortfarande är i samhället och framhöll skolans ansvar när det gäller att främja jämställdhetsarbetet. Hon berättade också att SCB f n arbetar med ett datorstött läromedel i dessa frågor vilket är avsett för skolans undervisning i t ex matematik och samhällskunskap. Den

som är intresserad av siffermaterialet i Birgittas föreläsning kan rekvirera lathunden (som bara kostar 5:—) genom SCB-Distribution, 701 89 ÖREBRO (tel: 019/14 03 20).

Som organisatör av utbildningsdagens statistikprogram bör jag väl inte själv betygsätta eftermiddagen. Men av bifallen att döma rönt statistikinslaget stor uppskattning. Till detta och till den hjärtligt trevliga stämningen bidrog inte minst konferenciern *Svante Körner* från Lund.

Svenska statistikersamfundets utbildningskommitté

Inom statistikersamfundet finns sedan 1982 en särskild utbildningskommitté med uppgift att bevaka utbildningsfrågor i statistik på alla nivåer från grundskola till forskarutbildning. Kommittén arbetar med stor entusiasm och intresserar sig inte minst för statistikundervisningen i grundskola och gymnasium. Vår eftermiddag i Linköping var ett led i denna verksamhet. Kommitténs ledamöter kan också i viss utsträckning medverka vid studiedagar och annan fortbildning.

Kommittén har alltsedan starten 1982 haft följande sammansättning:

Göran Andersson (ordf), univ lektor vid Statistiska institutionen, Uppsala universitet

Birgitta Hedman, avdelningsdirektör vid Statistiska Centralbyrån, Stockholm

Svante Körner, studierektor vid Statistiska institutionen, Lunds universitet

Lennart Råde, univ lektor vid Chalmers tekniska högskola, Göteborg

Kerstin Vännman, univ lektor vid Institutionen för systemteknik och matematik, Högskolan i Luleå.

Det kan vidare nämnas att kommittén två gånger årligen utkommer med ett "newsletter": Meddelanden från Svenska Statistikersamfundets utbildningskommitté. Det huvudsakliga innehållet rör aktuella frågor inom undervisningen i statistik och matematisk statistik vid universitet och högskolor men även statistikundervisningen i gymna-

sieskolan uppmärksammas. Den som vill ha denna information sig tillsänd kan vända sig till nyhetsbrevets redaktör Lennart Råde.

SCBs skolservice

Inom SCB finns en särskild grupp, SCBs skolservice, som på olika sätt vill främja skolornas statistikundervisning. Gruppens kontaktman *Pehr Sundström* kommer i nästa nummer av Nämnaren att presentera SCBs skolservice och även berätta om de SCB-publikationer som tagits fram speciellt för skolbruk. "På tal om kvinnor och män" (f ö en verklig bestseller) är nämligen bara en av åtskilliga. Publikationerna finns redan nu beskrivna i en broschyr som också ger anvisning om lämpligt stadium och ämne.

Broschyren kan rekvireras genom SCB-distribution, 701 89 ÖREBRO (tel: 019/14 03 20). Det går också bra att vända sig till *Pehr Sundström*, SCB-skolservice, 115 81 Stockholm (tel: 08/783 40 00).

MATEMATIKBIENNALEN 1986 22–24 januari 1986 i Jönköping

Härmed inbjuds lärare, lärarutbildare, forskare, lärarkandidater och elever till den fjärde Matematikbiennalen. Biennalen äger rum på ELMIA i Jönköping. Vård för biennalen är högskolan i Jönköping, och den arrangeras av fortbildningsavdelningen i Linköpings högskoleregion och Liber Utbildningsförlaget i samarbete med SÖ och UHÄ.

Mottot för Matematikbiennalen 1986 är

MATEMATIK – ETT HUVUDÄMNE

Högskolan i Jönköping har gått ut med inbjudan till samtliga länskolnämnder, högskolor, skolstyrelser och andra berörda att sända representanter till MATEMATIKBIENNALEN 1986.

Denna inbjudan gäller även medverkan i utställningsverksamheten på ELMIA. Om Du eller Dina kolleger har något ni vill berätta om från er verksamhet i skolan, så är ni hjärtligt välkomna med t ex en utställning. Se även omslagets baksida.

Anmälningstiden utgår den 1 november 1985. För frågor eller anmälan skriv till

MATEMATIKBIENNALEN 1986, att. Jan Unenge, Högskolan i Jönköping, Box 1026, 551 11 Jönköping. Telefon: 036/16 51 60
månd–onsd 15–16.30.

VÄLKOMNA!